

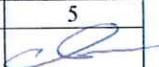
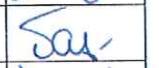
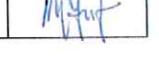
MANAGEMENTUL SI CONTROLUL INFECTIEI CU CLOSTRIDIUM DIFFICILE

COD 130 – 001

Data: 24.09.2018

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii

Nr. crt.	Elemente privind responsabilitățile/operăriunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1	2	3	4	5	
1.1.	Avizat CM	Marc Ioan Adrian	Președinte Comisie monitorizare	24.09.2018	
1.2.	Verificat	Dr. Mare Lacramioara Paula	Director medical	24.09.2018	
1.2.	Verificat	As.med.Tarba Raluca Mariana	Director îngrijiri	24.09.2018	
1.3.	Elaborat	Dr.Aracs Szigeti Anna-Maria	Medic coordonator serviciul SPIAM	24.09.2018	
1.4.	Analiza conformitate structura	Buzgau Anca	Secretariat tehnic CM	24.09.2018	

Satu Mare, str. Prahovei
nr. 1-3

Managementul și controlul infecției cu *Clostridium difficile*

Tip document: Procedura operatională Cod document: PO 130 – 001

Ediția	1	2	3	4
Revizie:	0	1	2	3
Exemplar nr.				

2. Cuprins

Numărul componentei în cadrul procedurii operationale	Subcapitol	Denumirea componentei din cadrul procedurii operationale	Pagina
1.		Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea, avizarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii de sistem	1
2.		Cuprins	2
3.		Scopul procedurii	3
4.		Domeniul de aplicare a procedurii	3
5.		Documentele de referință (reglementări) aplicabile activității procedurale	3
5.1.		Legislație primară	3
5.2.		Legislație secundară	3
5.3.		Alte documente, inclusiv reglementări interne ale SJUSM	3
6.		Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați	4
6.1.		Definiții ale termenilor utilizați	4
6.2.		Abrevieri ale termenilor utilizați	5
7.		Descrierea procedurii	6
8.		Responsabilități	11
9.		Formular evidență modificări	13
10.		Formular de analiză a procedurii	13
11.		Formular distribuire procedură	13
12.		Anexe, înregistrări, arhivări	13
13.		Indicatori	14
14.		Riscuri	14

 Spitalul Județean de Urgență Satu Mare Satu Mare, nr. 1-3	Managementul și controlul infecției cu Clostridium Difficile Tip document: Procedura operanțională; Cod document: PO 130 – 001	Editia 1 2 3 <u>4</u> Revizia 0 <u>1</u> 2 3 Exemplar nr. Pag. 3/14
---	--	--

3. Scop

Prezenta procedură are drept scop reducerea riscului transmiterii infectiei cu Clostridium Difficile de la un pacient infectat la ceilalți pacienți sau la personalul medical și de îngrijire.

4. Domeniu de aplicare

Prevederile prezentei proceduri se aplică tuturor secțiilor/compartimentelor din cadrul Spitalului Județean de Urgență Satu Mare.

5. Documente de referință și conexe

5.1. Legislație primară

- Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul M.S. nr. 1.101/2016 privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare;
- Ordinul M.S. nr. 961/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfecția și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private, tehnicii de lucru și interpretare pentru testele de evaluare a eficienței procedurii de curățenie și dezinfecție, procedurilor recomandate pentru dezinfecția mâinilor, în funcție de nivelul de risc, metodelor de aplicare a dezinfectantelor chimice în funcție de suportul care urmează să fie tratat și a metodelor de evaluare a derulării și eficienței procesului de sterilizare, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul M.S. nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare;
- Ghid de diagnostic, tratament și prevenire a infecțiilor determinate de Clostridium difficile, (Ediția a 2-a) București 2016;
- Legea nr. 185/2017 privind asigurarea calității în sistemul de sănătate;
- Legea nr. 46/ 2003 drepturile pacientului, cu modificările și completările ulterioare;
- Metodologia de supraveghere a infecției cu Clostridium difficile (ICD);

5.2. Legislație secundară

- O.S.G.G. nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- Ordinul M.S. nr. 446/2017 privind aprobarea Standardelor, Procedurii și metodologiei de evaluare și acreditare a spitalelor;
- CE nr.2009/C151/01/09.06.2009;
- Decizia nr. 2119/98/EC;

5.3. Alte documente, inclusiv reglementări interne ale SJUSM

- Regulamentul privind organizarea și funcționarea SJUSM;
- Regulament de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare a controlului managerial intern, constituită la nivelul SJUSM.
- Manualul Calității
- Regulament de ordine interioară
- Fisa postului

6. Definiții și abrevieri

6.1. Definiții ale termenilor

Nr.crt.	Termenul	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul
1.	Activitate procedurală	Proces major sau activitate semnificativa pentru care se pot stabili reguli si modalitati de lucru, general valabile, in vederea indeplinirii, in conditii de regularitate, eficacitate, economicitate si eficienta a obiectivelor compartimentului si/sau entitatii publice.
2.	Ediție a unei proceduri	Forma actuală a procedurii; editia unei proceduri se modifica atunci cand deja au fost realizate 3 revizii ale respectivei proceduri sau atunci cand modificarile din structura procedurii depasesc 50% din continutul reviziei anterioare.
3.	Revizia în cadrul unei ediții	Acețiunile de modificare, adăugare, suprimare sau alte asemenea a uneia sau mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobată și difuzate
4.	Infectie	Proces rezultat din pătrunderea și dezvoltarea în organism a unor agenți patogeni (paraziți, microbi sau virusi) și din reacția țesuturilor la acest atac, manifestată prin inflamații, supurații, cangrene etc. Infectare
5.	Clostridium difficile (CD),	Bacil gram-pozițiv, anaerob, sporulat, producător de enterotoxină, este în prezent considerat drept principalul agent etiologic al sindromului diareic după terapie cu antibiotice.
6.	Curățenia	Metoda de decontaminare a suprafețelor, obiectelor și tegumentelor prin care se îndepărtează odată cu praful și substanțele organice și o parte din microorganisme (95% - 98%), utilizând detergenți, produse de întreținere și curățenie.
7.	Dezinfecția	Metoda de distrugere a microorganismelor patogene de pe suprafețe, obiecte și tegumente utilizând dezinfectantul și antisepticul (99,99%).
8.	Produse biocide	Substanțele active și preparatele conținând una sau mai multe substanțe active, condiționate într-o formă în care sunt furnizate utilizatorului, având scopul să distrugă, să împiedice, să facă inofensivă și să prevină acțiunea sau să exercite un alt efect de control asupra oricărui organism dăunător, prin mijloace chimice sau biologice;
9.	Substanță activă	O substanță sau un microorganism, inclusiv un virus sau o ciupercă (fung), ce are o acțiune generală sau specifică asupra ori împotriva organismelor dăunătoare;

Satu Mare, str. Prahovei
nr. 1-3

Managementul și controlul infectiei cu Clostridium Difficile

Tip document: Procedura operatională; Cod document: PO 130 – 001

Editia	1	2	3	4
Revizia	0	1	2	3
Exemplar nr.				

Pag. 5/14

6.2. Abrevieri ale termenilor

Nr.cert.	Abrevierea	Termenul
1	P.O.	Procedură operatională
2	SPIAA	Supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate
	MM	asistentei medicale
3	ICD	Infectie cu Clostridium Difficile
4	E	Elaborare
5	V	Verificare
6	A	Aprobat
7	Ap	Aplicare
8	Ah	Arhivare
9	Av	Avizare
10	L	Lege

7. Descrierea procedurii

7.1. Introducere:

Bacilul Clostridium difficile, prezintă două forme viabile – infectante:

- forma vegetativă, cu rezistență foarte scăzută în mediul extern, sensibil la substanțe biocide și în mare parte distrusă la ingestie de aciditatea gastrică,
- forma sporulată, cu supraviețuire în mediul extern luni și ani, rezistent la antisepticele pe bază de alcool și la aciditatea gastrică dar, sensibil la dezinfectante clorigene în concentrație adevarată (> 1000 ppm clor activ).

Aproape toate formele simptomaticice apar în urma utilizării tratamentelor cu antibiotice, atunci când flora microbiană este distrusă de către acestea. Infecțiile cu Clostridium difficile asociate antibiototerapiei sunt frecvente atât la bolnavi spitalizați cât și la cei cu prescripție ambulatorie sau automedicație cu antibiotice. Ele pot fi declanșate după primele doze de antibiotice administrate sau după terapii prelungite cu antibiotice, în monoterapie sau asociere de antibiotice.

Factorii de risc sunt:

- vârstă peste 65 de ani,
- utilizarea antibioticelor,
- persoane cu instituționalizări de lungă durată în spitale sau în căminele de îngrijire,
- intervențiile chirurgicale și explorările/abordările endolumenale la nivelul tractusului gastro-intestinal (în primul rând chirurgia colonului);
- tratamentele de lungă durată cu medicamente antiacide gastrice, inhibitori ai pompei de protoni, blocante ale receptorului histaminic-2,
- terapia cu citostatice, antiinflamatorii non-steroidice, imunoinhibitori, etc.,
- patologia preexistentă: cu imunodeficiență, boli oncologice sau cronice consumptive, dezechilibre nutriționale avansate, etc

Calea de transmitere:

- Transmiterea Clostridium difficile se face prin intermediul sporilor care supraviețuiesc în materiile fecale.
- Transmitere directă fecal-orala prin intermediul mâinilor murdare de la pacient la pacient și/sau prin intermediul uniformei personalului medical sau din mediul înconjurător, în special dacă nu sunt menținute standarde înalte de curățenie și dezinfecție.
- Transmiterea indirectă prin intermediul obiectelor contaminate cum ar fi de exemplu vasul WC, cărucior cu vas WC, plosca, etc.

Diagnostic

Infecția cu Clostridium difficile este diagnosticată în mod curent prin detectarea toxinelor A & B din materiile fecale. Pentru informații suplimentare se poate consulta protocolul medical "Prevenirea și tratamentul infecției cu clostridium difficile la persoane de peste 60 ani – COD:PM-SEC-16"

Teste pentru Clostridium difficile ar trebui să fie solicitate la pacienții cu diaree în următoarele situații:

- **Pacientul nu are nici o altă cauză alternativă clară pentru diaree;**
- **Aditional:**
 - la toți pacienții la care diarea apare după 48 de ore de la internare
 - diaree sau alte tablouri clinice sugestive la pacienții care au avut spitalizări recente sau tratament la domiciliu cu antibiotice, antisecretorii gastrice, imunosupresoare.

Sugarii și copiii mici pot fi colonizați cu Clostridium difficile toxigen fără a dezvolta boala, de aceea testarea nu se recomandă sub vîrstă de 2 ani.

Repetarea testelor nu este necesară o dată ce pacientul a fost diagnosticat cu ICD.

- controlul eficienței bacteriologice a terapiei ICD ("sterilizarea colonului", "eradicarea microbiologică") nu se recomandă (Clostridium difficile poate persista în colon câteva luni după remisia simptomatologiei),
- repetarea testării cu aceeași metodă dintr-o nouă probă de scaun pentru același episod diareic nu este recomandată în cazul în care un prim rezultat a fost negativ (nu crește semnificativ șansa unui diagnostic pozitiv).

Probleme particulare privind testarea ICD

Când NU este indicată testarea pentru evidențierea Clostridium difficile

- la copii sub 2 ani cu sindrom diareic (rata de portaj depășește 50%),
- la personalul medical asimptomatic care îngrijește pacienți cu ICD,
- la contactii asimptomatici ai pacienților cu ICD.

Când sunt necesare teste suplimentare în raport cu protocolul standard (ribotipare, testarea sensibilității la antibiotice)

- apariția unui nou focar epidemic,
- modificarea caracteristicilor clinico-evolutive ale cazurilor de ICD dintr-un anumit focar spitalicesc.

Recoltare și transport

- cantități de 1-2 ml de scaun diareic sunt suficiente pentru diagnosticul microbiologic (detecție de toxină și eventual cultivare)
- DOAR la pacienții cu ileus se acceptă și probe recoltate pe tampon rectal.

Materiile fecale normale nu sunt acceptabile pentru prelucrare; acestea trebuie respinse cu un comentariu adekvat, se acceptă doar scaune de consistență diminuată (scala Bristol 5-7)
Anexa 1.

- prelucrarea probei se va efectua în primele 2 ore de la recoltare,
- dacă detecția toxinelor nu se poate efectua în primele 2 ore după recoltare, proba se poate păstra timp de cel mult 2 zile la 4 °C (la temperatură camerei toxină se degradează după 2 ore); păstrarea probei pe o durată mai mare de timp este posibilă doar la -20°.

7.2. Definirile de caz și clasificarea ICD în funcție de originea infecției

Se consideră ICD certă una dintre următoarele situații:

- Tablou clinic compatibil cu ICD și evidențierea Clostridium difficile toxigen în materiile fecale sau
- Colită pseudomembranoasă (endoscopic, intraoperator sau necroptic) sau
- Aspect histopatologic sugestiv la examinarea piesei operatorii sau la necropsie.

Ce înseamnă "tablou clinic compatibil cu ICD"?

1. diaree: scaune de consistență diminuată (scala Bristol 5-7) Anexa 1 și cu frecvență crescută

2. ileus: vărsături și constipație asociate unei imagini radiologice sugestive de distensie enterală

3. megacolon toxic: evidențierea radiologică a distensiei colonice și semne de SIRS sever

ICD asociată asistenței medicale- debut în spital după minim 48 de ore de la internare SAU debut în spital în primele 48 de ore la un pacient care a fost spitalizat în urmă cu mai puțin de 4 săptămâni SAU debut la domiciliu la mai puțin de 4 săptămâni de la externarea dintr-un spital.

Recidivă ICD - teste laborator pozitive în scaune diareice după terminarea tratamentului, care apar între 2 și 8 săptămâni după remiterea episodului anterior.

Cazurile de ICD cu debut la mai mult de 8 săptămâni de la debutul episodului anterior vor fi considerate **cazuri noi**.

Situatiile în care sunt necesare măsuri de prevenire:

Măsurile de prevenire a transmiterii încrucișate a infecției cu Clostridium difficile sunt întreprinse atunci când într-o secție a spitalului există:

- pacient confirmat sau suspect a fi infectat cu Clostridium difficile;
- pacient care este internat cu simptomologie de diaree și/sau vărsături de cauză neprecizată sau care dezvoltă o astfel de simptomologie pe parcursul internării.

7.3. Precauții de izolare

- **Izolarea** pacienților simptomatici reprezintă **principala măsură** în prevenirea transmiterii infecției cu Clostridium difficile în cadrul secției.

- pacienții care prezintă diaree de cauză necunoscută trebuie să fie izolați în termen de 2 ore de la debutul simptomelor,
- este preferabilă izolarea în rezervă cu un singur pat, dotat cu duș și toaletă proprie,
- dacă izolarea în rezervă cu un singur pat nu este posibilă, atunci se recomandă gruparea pacienților cu simptomologie asemănătoare într-un singur salon,
- în cazul în care salonul de izolare nu este prevăzut cu grup sanitar propriu, se va dota cu un scaun WC care nu va părași acel salon și va fi folosit strict numai la pacientul izolat. Scaunul WC se curăță și dezinfecțează cu soluție clorogenă după fiecare utilizare.

- **Saloanele de izolare:**

- fiecare secție are identificat un salon care în funcție de necesitate se transformă în salon izolator. Lista cu saloanele izolatoare identificate de secții și compatimente se gaseste în Anexa 2.

- **Semnalizarea** - Camera de izolare este semnalizată la intrare cu informații privind măsurile de protecție a personalului medical și a vizitatorilor (Anexa 3)

- **Ușa** camerei de izolare trebuie menținută închisă.

- **Personalul mediu și auxiliar** - medicul șef de secție va desemna persoanele care își vor desfășura activitatea doar în acest sector.
- **Echipamentul de protecție** - utilizarea obligatorie a echipamentului de protecție la intrarea în salonul izolator: măsuță/suport înaintea ușii cu mănuși, șorț de unică folosință/halat de unică folosință, care se îmbracă înaintea intrării în salon și care se aruncă la ieșirea din salon, în recipiente de deșeuri infecțioase, așezate în interiorul salonului, lângă ușă. Ordinea îmbrăcării echipamentului de protecție este următoarea: halat sau șorț și apoi mănuși nesterile. Echipamentul de protecție personală va fi dezbrăcat în următoarea ordine: mănuși, șorț sau halat după care se va face spălarea mâinilor cu apă și săpun.
- **Igiena mâinilor** - După îndepărarea mănușilor, se spală mâinile în salon cu apă curentă și săpun lichid, se șterge cu prosop de hârtie și cu alt prosop de hârtie se deschide/închide ușa salonului.

Nu se folosesc antiseptice pe bază de alcool – Clostridium difficile este rezistent la acțiunea alcoolului.

- **Dotarea salonului izolator** - Saloanele izolatoare se dotează cu frigider, stetoscop, tensiometru, termometru, pix propriu, etc. care nu se scot din salon.
- **Echipamente medicale** - în salonul de izolare vor fi introduse numai echipamente strict esențiale. Materialele pentru tratamentul pacientului se introduc pe tăvițe de unică folosință, care se aruncă după terminarea manoperei. În cazul folosirii echipamentului reutilizabil, acesta se va dezinfектa după utilizare cu un dezinfector clorigen.
- **Materialul moale** - Toată lenjeria se consideră contaminată, se colectează individual într-un sac de culoare galbenă care se închide în interiorul camerei și se transportă direct la spălătorie sau în depozitul de lenjerie murdară. Se recomandă efectuarea zilnică a toaletei pacientului în funcție de nevoi și schimbarea zilnică a lenjeriei de corp și de pat pentru a reduce încărcătura de spori de Clostridium difficile.
- **Secreții, excreții** - Vor fi tratate drept deșeuri infecțioase și se vor elimina cu precauție pentru a preveni o contaminare consecutivă. În cazul pacienților care prezintă incontinență de fecale se aplică aleză impermeabilă și scutece de unică folosință care se elimină la deșeuri infecțioase.
- **Documentele medicale** - Vor fi păstrate în afara camerei și pe cât posibil se va evita introducerea acestora în izolator. Nu se introduc foile de observație în salonul izolator.
- **Deșeurile** - Toate deșeurile generate sunt colectate ca reziduuri cu caracter infecțios în recipient închis/sac legat înaintea scoaterii din camera de izolare.
- **Vizitatorii** - Se reduce la minimum numărul vizitatorilor care vor fi instruiți la rândul lor și supraveghează să respecte aceleași măsuri de protecție ca și personalul medical. Vizitatorii nu trebuie să mănânce sau să bea în apropierea pacientului. Vizitatorii trebuie să fie informați să nu aducă de acasă produse alimentare pacientului.
- **Educația sanitată a pacientului** privind igiena personală (spălarea mâinilor după folosirea toaletei) și limitarea deplasărilor în afara salonului izolator.

 Spitalul Județean de Urgență Satu Mare	Managementul și controlul infecției cu Clostridium Difficile <small>Tip document: Procedura operatională; Cod document: PO 130 – 001</small>	Ediția 1 2 3 4 Revizia 0_1_2_3 Exemplar nr. Pag. 10/14
---	--	---

Măsuri de dezinfecție

Ustensilele de curătenie-dezinfecție a suprafețelor trebuie să fie dedicate acestui salon.

Se vor respecta cu strictețe protocoalele de decontaminare, dezinfecție a ustensilelor și depozitarea lor.

- **zilnică**

- curătenie cu detergent URMATĂ de
- dezinfecția cu agenți clorigeni (1 tabletă Clor / 1 litru apă – cu un continut > 1000 ppm clor activ conform ghidului CNSCBT) a suprafețelor din saloane și grupuri sanitare.

- **terminală**, la externarea pacientului

- curătenie și dezinfecție ca la etapa zilnică, URMATĂ de
- dezinfecția aerului cu dezinfectantul pentru aeromicrofloră.

Tansferul pacientului pe altă secție

- se anunță în prealabil secția unde se va transferă pacientul, cu precizarea diagnosticului și tratamentului, pentru a se putea aplica în continuare măsurile de izolare și precauții.

Încetarea izolării – la 48-72 ore după normalizarea tranzitului intestinal și remisia simptomatologiei, nu există însă suficiente date privind riscul de contaminare ulterior din acest motiv izolarea se menține pe toata durata spitalizarii.

Pentru o orientare pe scurt se poate folosi **“PROTOCOLUL MANAGEMENTUL PACIENTILOR CU ICD « STIMA »”** adaptare după SIGHT (DH, 2008) – Anexa 4

S	SUSPECTAȚI că un caz poate fi infecțios acolo unde nu există alternativă clară pentru cauza diareei.
T	TESTAȚI din materii fecale pentru toxina A și B prin trimiterea imediată a probelor de scaun la laborator.
I	IZOLAȚI pacientul până la determinarea cauzei diareei și informați echipa SPIAAM.
M	MĂNUȘI și ȘORTURI trebuie purtate în contact cu pacientul și mediul înconjurător.
A	APA și SĂPUN - SPĂLAREA MÂINILOR trebuie efectuată de fiecare dată înainte și după contactul cu pacientul și mediul din jurul pacientului.

 Spitalul Județean Satu Mare Satu Mare, nr. 1-3	Managementul și controlul infecției cu "Clostridium Difficile" Tip document: Procedura operatională; Cod document: PO 130 – 001	Editia 1 2 3 4 Reviziu: 0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14 Exemplar nr. Pag. 11/14
--	---	---

8. Responsabilități

1. Directorul medical:

- raspunde de raportarea la timp a infecțiilor asociate asistentei medicale și implementarea măsurilor de limitare a acestora,
- completează și transmite către DSP "Fișa unității sanitare", conform Metodologiei de supraveghere a infecțiilor cu clostridium difficile,
- intervine împreună cu medicul epidemiolog, medicul șef de secție și personalul secției în asanarea focarelor de ICD.

2. Director de ingrijiri

- prelucrează procedura cu asistentele șefe de secție și răspunde de aplicarea acesteia;
- coordonează și verifică aplicarea măsurilor de izolare a bolnavilor cu Clostridium Difficile și a măsurilor pentru supravegherea contactelor.

3. Serviciul de prevenire a infecțiilor (SPIAAM):

- clasifică cazul inclusiv pe fișa cazului ICD, după completarea acesteia de către medicul curant,
- demarează ancheta epidemiologică pentru cazurile care se impun, validează cazurile de IAAM,
- comunică și transmite medicului șef de secție recomandări pentru prevenirea transmiterii interumane a ICD (Anexa 5),
- colaborează cu medicul curant pentru instituirea măsurilor de izolare standard,
- verifică aplicarea prevederilor prezentei proceduri la nivelul unității,
- sancționează/propune sancțiuni conducerii unității în caz de neconformități.
- raportează cazurile la DSP conform specificațiilor cuprinse în Metodologia de supraveghere a infecțiilor cu clostridium difficile.

4. Medicul șef de secție

- se asigură de corectitudinea punerii în aplicare a procedurii de către personalul din subordine,
- aplică prevederile prezentei proceduri, răspunde pentru aplicarea acestora,
- va desemna persoanele care își vor desfășura activitatea doar în salonul izolator.

5. Medicul curant

- anunță medicul șef și compartimentul SPIAAM (medicul epidemiolog),
- instituie măsurile de izolare standard,
- menționează diagnosticul de IAAM în toate documentele medicale,
- inițiază și realizează transferul cazurilor către secția Boli infecțioase acolo unde se impune și dacă starea pacientului permite.
- indică recoltarea probelor de laborator,
- colaborează cu medicul infecționist, epidemiolog, ATI, Director medical,
- raportează cazurile, completează fișele de declarare conform METODOLOGIEI DE SUPRAVEGHERE A INFECȚIEI CU CLOSTRIDIUM DIFFICILE (ICD), și după caz

Fișa cazului de infecție asociată asistenței medicale și se asigură că acestea ajung la compartimentul SPIAAM,

- corectează fișele de raportare la cererea SPIAAM/DSP,
- informează pacientul despre ICD suferită (Anexa 6 – Brosura – Informatii pentru pacienti cu privire la infectia cu Clostridium Difficile).

6. Asistenta șefă

- asigură rezerve adecvate și corespunzătoare de materiale sanitare necesare procedurii,
- asigură participarea asistenților medicali și a infirmierelor din subordine la pregătirea profesională obligatorie pentru implementarea actualei proceduri,
- asigură respectarea procedurii pentru desfășurarea în condiții optime a activității.

7. Asistenta medicală responsabilă cu pregătirea profesională (formator)

- păstrează o legătură permanentă cu compartimentul SPIAAM și participă la toate evenimentele care promovează importanța îngrijirilor medicale,
- se ocupă de pregătirea profesională și instruirea asistenților medicali, asistenților medicali debutanți, personalului auxiliar precum și a elevilor practicanți din secția/compartimentul respectiv în vederea implementării actualei proceduri.

8. Asistenta de salon

- efectuează și răspunde de corectitudinea punerii în aplicare a procedurii privind prevenirea transmiterii încrucișate a infecției cu Clostridium Difficile,
- participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/compartiment.

9. Infirmitiera/îngrijitoarea de curatenie

- acordă îngrijiri pacientului ajutându-l/suplinindu-l în satisfacerea nevoilor,
- asigură prezența recipientelor/sacilor de colectare a lenjeriei în izolator,
- efectuează curătenia și dezinfecția camerei de izolare,
- participă la instruirile periodice legate de implementarea procedurilor din secție/compartiment.

9. Formular evidență modificări

Nr. crt.	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
9.1.	ediția 1/rev 0	Editare initială pentru implementare și conformare la cerințele OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului managerial intern		01.07.2013
9.2.	ediția 2/rev 0	Revizuire și editare ca urmare a abrogării și intrării în vigoare a OSGG nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial		08.12.2015
9.3.	ediția 2/rev 1	Revizuire și documentație ca urmare a modificărilor aduse OSGG 400/2015 prin OSGG nr. 200/2016		20.05.2016
9.4	ediția 2/rev 2	Revizuire anuală în baza modificărilor legislative		03.06.2017
9.5.	editia 3/rev 0	Integrarea sistemelor de management existente la nivelul organizatiei: managementul calității cf. ISO 9001/2008; managementul mediului cf. ISO 14001/2005; standardelor de acreditare ANMCS cf. OMS nr. 446 /2017; control intern managerial cf. OSGG nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare		23.03.2018
9.6.	ediția 4/rev 0	control intern managerial cf. OSGG nr. 600/2018,		24.09.2018

10. Formular analiză procedură – PS 09 - Anexa 3

Nu este cazul.

11. Formular distribuire procedură

Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția/revizia se regăsește în Fișa Documentului (PS 09 - Anexa 4)

Prezenta procedură intră în vigoare începând cu data de 24.09.2018, și anulează procedura anterioară cu același specific.

12. Anexe, înregistrări, arhivări

- Scala Bristol de apreciere a scaunului, Cod 130-001, Anexa 1;
- Saloane de izolare pacienti, Cod 130-001, Anexa 2;
- Managementul pacientilor cu Clostridium Difficile <<STIMA>>, Cod 130-001, Anexa 3;

- Izolare standard, Cod 130-001, Anexa 4;
 - Recomandări pentru prevenirea transmiterii interumane a ICD, Cod 130-001, Anexa 5;
 - Brosura "Informatii pacienti despre infectia cu Clostridium Difficile", Cod 130-001, Anexa 6;

13. Indicatori de monitorizare asociati activitatii procedurale

- zero cazuri de focare de infectie cu clostridium difficile .
- implementarea procedurii la nivelul spitalului in procent de 100% cu un grad de conformitate de peste 85% in cadrul auditului de implemntare a procedurii

14.Riscuri asociate procedurii

- aparitia focarelor de infectie cu Clostridium Difficile prin nerespectarea si necunoasterea procedurii.

Anexa 1

Scala Bristol de apreciere a scaunului

Scala Bristol este un instrument creat de Universitatea Bristol din Marea Britanie pentru a clasifica tranzitul intestinal în câteva categorii distincte

Scala Bristol prezintă 7 tipuri (forme) ale scaunului:

- tipul 1 și 2 indică constipație
- tipul 3 și 4 sunt scaune normale
- tipul 5, 6 și 7 indică diaree

Tip 1		Bucăți tari distincte care se elimină mai greu
Tip 2		Scaun în formă alungită, plin de cocoloașe
Tip 3		Scaun în formă alungită, cu crăpături la suprafață
Tip 4		Scaun sub formă de fâșii subțiri, netede și moi
Tip 5		Bucăți moi cu margini netede, eliminate cu ușurință
Tip 6		Bucăți moi cu margini zdrențuite, un scaun moale
Tip 7		Scaun apos, fără elemente solide în întregime lichid

Satu Mare, str. Prahovei nr. 1-3

Managementul si controlul infectiei cu Clostridium difficile	Edita 1 2 3 4
SALOANE DE IZOLARE PACIENTI	Revisia 0 1 2 3
Tip document: ANEXA; Cod document: PO 130 - 001 ANEXA 2	Exempliar nr. 1/1

SALOANE DE IZOLARE PACIENTI

Anexa 2

Secție / Compartiment LOCATIA I

	Numărul salonului	Număr paturi/salon
PEDIATRIE	Salon sp.zi	5
CH. ORTOPEDICĂ	2 B	3
ORTOPEDIE	9	2
GASTROENTEROLOGIE	Salon sp.zi	2
CARDIOLOGIE	1	1
CHIRURGIE PLASTICĂ	6	3
A.T.I.	4	1
	5	2
	6	2
OBSTETRICĂ	7	2
GINECOLOGIE	Salon septic	4
NEONATOLOGIE	7	3
CHIRURGIE GENERALĂ	7	3
DRL	10 A , B	4
PROLOGIE	9	4
NEFROLOGIE	4	3
PEDIATRIE TĂȘNAD	1	3
INTERNE TĂȘNAD	6	5
	0	1

A.T.I.

Secție / Compartiment LOCATIA II

	Numărul salonului	Număr paturi/salon
MEDICINĂ INTERNA	1 E	2
DIABETOLOGIE	4	2
OFTALMOLOGIE	2	3
EUROLOGIE	8	4
ONCOLOGIE	5	2
DERMATOLOGIE	3	2
SIHİATRİE ACUTI	---	2
SIHİATRİE CRONICI	2	2
OLI INFECȚIOASE ADULTI	4	2
OLI INFECȚIOASE COPII	---	---

Secție / Compartiment LOCATIA III

Anexa 3

MANAGEMENTUL PACIENTILOR CU CLOSTRIDIUM DIFFICILE «STIMA»

S	SUSPECTAȚI că un caz poate fi infecțios acolo unde nu există alternativă clară pentru cauza diareei
T	TESTAȚI din materii fecale pentru toxina A și B prin trimiterea imediată a probelor de scaun la laborator
I	IZOLAȚI pacientul până la determinarea cauzei diareei și informați echipa SPIAAM
M	MĂNUȘI și ȘORTURI trebuie purtate în contact cu pacientul și mediul înconjurător
A	APĂ și SĂPUN - SPĂLAREA MÂINILOR trebuie efectuată de fiecare dată înainte și după contactul cu pacientul și mediul din jurul pacientului

Anexa 4

IZOLARE STANDARD

Vă rugăm vorbiți cu asistenta de serviciu
înainte de a intra.

Mâinile trebuie dezinfecțiate înainte de a intra și
a părăsi această încăpere.

Pentru manipularea fluidelor corporale și a
materialelor contaminate trebuie purtate mănuși
de unică utilizare.

Șorțuri de unică utilizare trebuie purtate de toți
cei ce iau contact cu pacientul sau cu mediul
imediat înconjurător al acestuia.

Toate leziunile tegumentare și rănilor trebuie
acoperite cu pânză hidrorezistentă.

Această ușă trebuie ținută închisă !!

Anexa 5

Nr.

Către,

Conducerea secției

Prevenirea infecțiilor determinate de Clostridium Difficile

Pacientul , născut în data de , din localitatea , internat în data de cu F.O.nr. pe sectia in salonul nr. cu diagnosticul de internare :

Pacientul prezintă urmatoarele simptome: , se recoltează materii fecale în data de după confirmarea diagnosticului de ICD pacientul ramane izolat in salonul , Contactii din salon vor fi supravegheati clinic până la externare.

Personalul medical și auxiliar care vine în contact cu pacientul vor fi supravegheati clinic.

Recomandări pentru prevenirea transmiterii interumane a ICD

- Izolare pacienților cu ICD probabil /cert.
- Izolare în salon separat /asistență de barieră cu respectarea **protocolului de izolare a sursei** cu personal auxiliar și mediu alocat doar acestora.
- Usa salonului se semnalizeaza.
- A nu se utilizeaza materiale sau echipamente reutilizabile imposibil de decontaminat corect .
- Măsuri de protecție pentru personalul medical și auxiliar care deservește saloanele cu pacienți cu ICD : mănuși, halate de unică folosință / sorturi de unica folosinta și săpun alocat pentru aceste saloane în cantitate corespunzătoare.
- Colectarea corectă a materialelor folosite.
- Intensificarea curățeniei și dezinfecției continue, ori de câte ori este nevoie, cu aplicarea dezinfecției terminale a salonului după externarea / transferarea cazului.
- Grupul sanitar folosit de pacienți cu ICD necesită o curățare riguroasă cu apă și detergent, pentru a elibera murdăria ce poate conține spori, apoi se dezinfecțează cu un dezinfector sporicid eficient împotriva C.difficile.
- Respectarea de către personalul medical și auxiliar a măsurilor pentru prevenirea transmiterii infecțiilor (purtarea echipamentului de protecție complet, spălarea curentă a mâinilor, respectarea P.U. conform reglementărilor în vigoare).
- Aprovizionarea cu dezinfector și săpun lichid în cantități suficiente.
- Aprovizionarea cu materiale de unică folosință (inclusiv hârtie prosop) în cantități suficiente.
- Respectarea Ordin MS nr.961/2016 privind curățenia, dezinfecția și sterilizarea.
- Ustensile dedicate pentru curățenia acestui salon.
- Urmărirea contacților și recoltarea de probe de scaun pentru Clostridium difficile în cazul aparitiei de scaune diareice.

 Spitalul Județean de Urgență Satu Mare	Managementul si controlul infectiei cu Clostridium Difficile <i>Recomandări pentru prevenirea transmiterii interumană a ICD</i>	Editia <u>1</u> <u>2</u> <u>3</u> <u>4</u> Revizia <u>0</u> <u>1</u> <u>2</u> <u>3</u> Exemplar nr.
Satu Mare, str. Prahovei nr. 1-3	Tip document: ANEXA; Cod document: PO 130-001 A5	Pag. 1/2

- Efectuarea triajului epidemiologic zilnic al personalului sanitar, cu consemnarea în Registrul de triaj epidemiologic.
- Notarea pe biletul de ieșire a condiției de " Contact cu bolnav cu ICD,,.
- Educația pacienților / familiilor lor în privința regulilor de respectat, asigurarea condițiilor pentru ca vizitatorii să respecte aceleași măsuri de protecție ca și personalul medical.
- Măsurile de izolare pentru pacientul ICD pot să înceeteze la 48-72 de ore după normalizarea tranzitului intestinal și remisia simptomatologiei.Nu există însă suficiente date privind riscul de contaminare ulterior, din acest motiv izolarea se menține pe toată durata spitalizării.
- Se va întocmi Fișa cazului de ICD (fișa A) și Fișa cazului de infecție asociată asistenței medicale.

Din partea secției,

Medic primar epidemiolog,
Dr.Aracs Szigeti Anna Maria

Odată vindecat, simptomele pot să repară?
în aproximativ 25-30% dintre pacienți manifestările reaperă într-un interval de 12 săptămâni. Dacă această situație survine, solicitați rapid consult al în cadrul cărului amintit și căi au avut de curând ICD.

**Spitalul Județean de Urgență
Satu Mare**

Sanatoriul județean
de Urgență
Satu Mare

*trău a reduce riscul de a avea ICD luând antibiotic doar
în cioc când este justificat și prescris de un medic; nu
vizați să vi se prescrie sau să obțineți antibiotic fără
prescripție din farmacie. Pentru orice prescripție de
antibiotic primită, întrebăți medicul dacă este absolut
necesară.*

Nu luati antibiotice din proprie initiativă!

**Informații pentru pacienți
cu privire la
infeția cu Clostridium difficile
(ICD)**

*Str. Prahovei nr. 1-3
Satu Mare
Tel: 0261-748499
E-mail: office@sjusm.ro*

Ce este ICD?
Clostridium difficile este o bacterie care se întâlnește în intestin la 1-3% din populația adulță; la cea mai mare parte a acestora nu se produc manifestări deosebite existența florei intestinale obisnuite reușește să impiedice îcarea bacteriei și, în situații în care această floră intestinală normală se reduce numeric și adesea după administrare de antibiotice) *Clostridium difficile* are favorabile să se multiplifice și să elibereze toxine ce afectează colonul și simptomatologia ICD.

Care sunt manifestările ICD-ului?
• cu seacune lichidiene (uneori cu muco și sânge), extrem de miroitoare (asociați febră, dureri abdominale, greută, inapetență (foarte rar vărsături) și multe cazuri evoluază favorabil: există însă și situații de afectare a colonului, când se poate ajunge la înecarea tranzitului intestinal cu meteorism abdominal important, soc, insuficiență renală, degradarea lor altor organe implicând un risc vital pentru pacient).

Când ar trebui să vă gândiți că aveți ICD?
Probabil să aveți ICD când manifestările descrise sunt asociate cu una următoarele situații:
• sau atât urmat de curănd, un tratament antibiotic (în ultimele 2-3 luni) și spitalizat sau institutionalizat (în centru de recuperare, cămin pentru peste 65 de ani)

Cum se confirmă ICD?
Ratiorul are posibilitatea de a evidenția în seacul diareic toxicile *Clostridium difficile* (sau alte teste echivalente)

Există riscul de a contamina alte persoane cu ICD?
• Da. *Clostridium difficile* rezistă mult timp pe mâinile pacientului cădă vreme nu sunt bine spălate cu apă și săpun. De asemenea, bacteria poate rezista pe obiectele din jurul pacientului, pe echipamente medicale etc. nu sunt dezinfecțiate cu substanțe care conțin clor sau care eliberează oxigen. Solutiile alcoolice pentru igienizarea rapidă a mâinilor NU distrug *Clostridium difficile*.

Ce se întâmplă dacă ICD se declanșează în timp ce sunt intermat?
Este foarte important să informați personalul medical de îndată ce ați constatată apariția seacelor diareice!

- veți fi mutat într-o cameră singur sau cu alti pacienți cu ICD, cu grup sanitar și chiuvetă proprie sau seacun WC propriu
- spălati riguroz mânările după utilizarea toaletei și înainte de servirea mesei
- solicitați ajutorului personalului medical ori de căte ori aveți nevoie vor spăla mânările după ce vor efectua manoperile de higijene necesare.

Pot fi vizitat căt timp am ICD?

- Da, cu condiția ca vizitatorii să nu aibă unul dintre factorii care cresc riscul de a face ICD (de ex. – căt timp acestia urmăzează tratament cu antibiotice); în caz de dubiu, întrebăți personalul medical
- Vizitatorii trebuie să aplică aceleiasi măsuri de protecție ca și personalul medical: utilizând echipamente de protecție, nu se asează pe patul pacientului, nu utilizează toaletele pacienților. OBLIGATORIU spălarea mânăr cu apă și săpun la plecare.

Când nu mai sunt contagiosi?

- Se consideră că după 48-72 de ore de la normalizarea tranzitului intestinal riscul se reduce foarte mult, nu există însă suficiente date privind riscul de contaminare ulterior.
- Riscul de contagiozitate reapare în cazul reparației ICD.

Când pot fi externat?

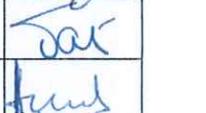
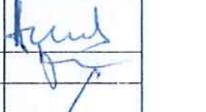
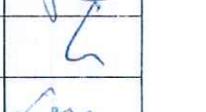
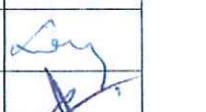
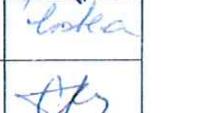
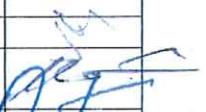
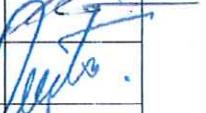
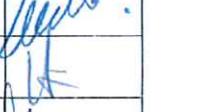
De regulă veți rămâne în spital până când diarea se remite, iar starea generală se îmbunătățește. Uneori medicul vă va prezice continuarea tratamentului la domiciliu.

ANEXA 4

FIŞA DOCUMENTULUI

Procedura: „**Managementul si controlul infectiei cu Clostridium Difficile, COD PO 130 - 001**” intră în vigoare începând cu data de 24.09.2018, și anulează procedura anterioara cu același specific.

Lista de difuzare*

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemp nr.	Compartiment	Funcția	Numele și prenumele	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1.	Aprobare/ avizare	copie 1	Conducere/Comisie monitorizare	Manager/ Presedinte CM	Marc Ioan Adrian		
3.2.	aplicare	copie 2	Comitet director	Director medical	Dr.Mare Lacramioara Paula		
3.3.	aplicare	copie 3	Comitet director	Director finanțări contabil	Ec.Besenii Rodica Mariana		
3.4.	aplicare	copie 4	Comitet director	Director ingrijiri	As.med.Tarbă Raluca Mariana		
3.5.	aplicare/ verificare	copie 5	Serviciul SPIAM	Medic coordonator	Dr.Aracs Szigetti Ana Maria		
3.6.	aplicare	copie 6	Gastroenterologie	Medic sef	Dr.Markovits Mihai		
3.7.	aplicare	copie 7	Pediatrie	Medic sef	Dr.Gyorgy Zsuzsana Eniko		
3.8.	aplicare	copie 8	Neonatologie	Medic sef	Dr.Luczki Zita Panna		
3.9.	aplicare	copie 9	Chirurgie si Ortopedie Infantila	Medic sef	Dr.Szatmari Ludovic		
3.10.	aplicare	copie 10	Urologie	Medic sef	Dr.Rusu Cristian Bogdan		
...1.	aplicare	copie 11	Statia de Hemodializa / Nefrologie	Medic sef	Dr.Chindris Viorica Adela		
3.12.	aplicare	copie 12	Chirurgie Generala	Medic sef	Dr.Tou Adriana		
3.13.	aplicare	copie 13	A.T.I.	Medic sef	Dr.Morosanu Vitalie		
3.14.	aplicare	copie 14	Ortopedie, traumatologie	Medic sef	Dr.Anitas Virgil		
3.15.	aplicare	copie 15	Medicina Interna	Medic sef	Dr.Ardelean Silvia Luminita		
3.16.	aplicare	copie 16	Chirurgie Plastica	Medic sef	Dr.Roatis Marius Dinu		
3.17.	aplicare	copie 17	Obstetrica	Medic sef	Dr.Varodi Viorica		

Spitalul Județean
SATU MARE
Satu Mare,
str. Prahovei nr.
1-3

**Întocmire proceduri, protocoale terapeutice,
de diagnostic și de îngrijiri**
Fișă documentului

Ediția	1	2	3	4
Reziza	Q	1	3	3
Exemplar nr.				

Tip document: ANEXA ; Cod document: PS 09 - A 4

Pag. 2/3

			Ginecologie				
3.18.	aplicare	copie 18	Diabet Zaharat, Nutritie si Boli Metabolice	Medic sef	Dr.Szilagyi Iosif		<i>fie-</i>
3.19.	aplicare	copie 19	Dermatovenerologie	Medic coordonator	Dr.Busila Terezia		<i>1/2014</i>
3.20.	aplicare	copie 20	Neurologie	Medic sef	Dr.Anitas Marioara		<i>1/2014</i>
3.21.	aplicare	copie 21	Cardiologie	Medic sef	Dr.Kurtinecz Melinda		<i>Billy</i>
3.22.	aplicare	copie 22	ORL	Medic sef	Dr.Bidilean Nicolae		<i>B. B. Nicolae</i>
3.23.	aplicare	copie 23	Oftalmologie	Medic sef	Dr.Bagosi Pal		<i>Reg</i>
3.24.	aplicare	copie 24	Oncologie Medicala	Medic sef	Dr.Aracs Tamas Loredana Ioana		<i>Reg</i>
3.25.	aplicare	copie 25	Psihiatrie Acuti	Medic sef	Dr.Bolos Gabriel		<i>-</i>
3.26.	aplicare	copie 26	Psihiatrie Cronici	Medic sef	Dr.Cismas Petrean Laura		<i>Eliz.</i>
3.27.	aplicare	copie 27	Boli Infectioase Adulti	Medic sef	Dr.Marinca Simona		<i>SP</i>
3.28.	aplicare	copie 28	Boli Infectioase Copii	Medic sef	Dr.Tanasie Reka		<i>Reka</i>
3.29.	aplicare	copie 29	Laborator Analize Medicale	Medic sef	Dr.Vass Zoltan		<i>Zoltan</i>
3.30.	aplicare	copie 30	Interne Tasnad	Medic sef	Dr.Sejk Monica		<i>Sejk</i>
3.31.	aplicare	copie 31	Pediatrie Tasnad	Medic sef	Dr.Nagy Tunde		<i>Nagy</i>
3.32.	aplicare	copie 32	UPU – SMURD	Medic sef	Dr.Moldovan Adriana Maria		<i>Adriana</i>
3.33.	codificare/ evidență	original	MCSM	Sef serviciu	As.med.Buruian Carmen Rita		<i>Carmen Rita</i>
3.34.	aplicare	copie 33	Serviciul SPIAAM	coordonator formatori	As.med.Marincas Ramona		<i>Ramona</i>
3.35.	analiza	copie 34	Secretariat tehnic CM				<i>Jelwele</i>

* Diseminarea informațiilor din prezenta procedură se face de către șefii din cadrul structurilor SJU Satu Mare întregului personal din subordine conform organigramei aprobată.